

Granskning av förutsättningar för en likvärdig förskola och skola

Ronneby kommun

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och avgränsning	3
2.4. Revisionskriterier	4
3. Förskola	5
3.1. Kommunala mål	5
3.2. Organisation och personalresurser	6
3.3. Resursfördelning	7
3.4. Systematiskt kvalitetsarbete	8
3.5. Bedömning	11
4. Grundskola	13
4.1. Kommunala mål	13
4.2. Organisation och personalresurser	13
4.3. Resursfördelning	14
4.4. Måluppfyllelse	15
4.5. Systematiskt kvalitetsarbete	18
4.6. Bedömning	21
5. Slutsats	23
6. Källförteckning	25
7. Revisionskriterium	26
7.1. Kommunallagen (2017:725)	26
7.2. Skollagen (2010:800)	26
Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet	27
7.3. Kommunala reglementen och mål	27
Bilaga 1. Statistik	28

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Ronneby kommun granskat om utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt arbete för att skapa likvärdighet mellan kommunens förskolor och grundskolor. Vår sammanfattande bedömning är att det finns flera brister i det systematiska kvalitetsarbetet, både i fråga om förskola och grundskola.

Vår bedömning grundar sig på följande iakttagelser:

- ▶ Det finns en skriftlig process benämnd "Systematiskt kvalitetsarbete i Ronneby kommun" som anger bland annat årshjul och struktur för arbetet.
- ▶ Nämnden har inte tagit del av skriftlig dokumentation av förskolans verksamhet på huvudmannanivå varken för läsåret 2020/2021 eller 2021/2022.
- ▶ I varierande utsträckning finns ett dokumenterat kvalitetsarbete på enhetsnivå. På vissa enheter saknas helt dokumentation.
- ▶ Det framgår inte tydligt hur prioriteringar avseende utvecklingsinsatser görs och vad de innebär.
- ▶ Nämnden tar inte del av vare sig information om anmälningar om kränkande behandling löpande under året eller mer samlade uppföljningar och analyser.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa uppföljning av förskoleverksamhetens resultat och kvalitet i förhållande till målen i läroplanen och eventuella kommunala mål och prioriteringar, samt analysera orsakerna till verksamhetens resultat.
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet utveckla redovisning och analys av kunskapsresultaten i grundskolan samt besluta om insatser för att öka måluppfyllelsen.
- ▶ Säkerställa att kvalitetsarbetet, i såväl förskola som grundskola och på så väl huvudmannanivå som enhetsnivå, dokumenteras årligen.
- ▶ Säkerställa att det finns en röd tråd, såväl mellan huvudmannans och enheternas systematiska kvalitetsarbete, som mellan enheternas arbete från år till år.
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet säkerställa uppföljning och analys av arbetet med kränkande behandling inom förskola och grundskola.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt skollagen (2010:800) ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var den anordnas. Alla barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt oavsett vilken skola de går på. Skolan ska därför arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. I skollagen anges vidare att såväl kommunen som rektorn på den enskilda skolan ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Revisionen har i andra granskningar av skolan konstaterat att utbildningsnämnden i Ronneby inte har ett resursfördelningssystem som fördelar utifrån socioekonomiska faktorer. I en granskning från 2020 avseende särskilt stöd gavs rekommendationen att "utvärdera nuvarande resursfördelningsmodell med fokus på huruvida den säkrar likvärdighet och skapar förutsättningar för elevernas måluppfyllelse."

De förtroendevalda revisorerna har med grund i ovanstående och i sin riskanalys beslutat att genomföra en granskning av utbildningsnämndens arbete för en likvärdig förskola och skola.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer ett ändamålsenligt arbete för att skapa likvärdighet mellan kommunens förskolor och grundskolor.

I granskningen har följande revisionsfrågor besvarats:

- ▶ Gör nämnden jämförelser och analyser avseende måluppfyllelse på de kommunala förskolorna?
- ▶ Gör nämnden jämförelser och analyser kring elevernas måluppfyllelse på de kommunala grundskolorna?
- ▶ Har nämnden identifierat utvecklingsområden och beslutat om åtgärder för att kompensera för barn och elevers olika förutsättningar och behov i förskolan respektive grundskolan?
- ▶ Har nämnden säkerställt att kvalitetsarbetet dokumenteras på ett tillfredställande sätt?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen avser utbildningsnämnden. Granskningen avgränsas till att gälla den kommunala förskolan och grundskolan.

Inom ramen för granskningen har vi genomfört intervjuer med berörda tjänstemän samt tagit del av dokumentation som rör arbetet. För fullständig lista med intervjuade och källor, se kapitel 6.

Granskningen har genomförts under perioden mars-maj 2023.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier. För att läsa mer om revisionskriterierna, se kapitel 7.

- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Skollagen (2010:800)
- ▶ Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet

3. Förskola

Detta avsnitt besvarar frågan om nämnden har säkerställt att kvalitetsarbetet inom förskolan genomförs på ett tillfredsställande sätt - på såväl huvudmannanivå som på enhetsnivå. Vidare besvaras frågan om kvalitetsarbetet dokumenteras i tillräcklig omfattning.

Revisionskriterier

Enlig kommunallagen är det nämndens ansvar att inom sitt verksamhetsområde säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt.

Enligt skollagen kap 4 ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av Skolverkets allmänna råd framgår att det är huvudmannen som ska klargöra hur arbetet ska bedrivas. Respektive huvudman och skolenhet ska hitta former och rutiner för kvalitetsarbetet.

3.1. Kommunala mål

Ronneby kommun har fem strategiska målområden, beslutade av kommunfullmäktige. De strategiska målområdena och arbetet med att nå dessa ska ha en koppling till FN:s globala mål för hållbar utveckling - Agenda 2030. I utbildningsnämndens sammanträdesprotokoll, daterat 22 juni 2021, framgår att nämnden inför 2022 har beslutat om fem nämndsmål utifrån tre av kommunens strategiska målområden¹:

Strategiskt målområde	Nämndsmål
Barn och ungas behov	En likvärdig förskola och skola där alla ges förutsättningar att utvecklas så långt som möjligt utifrån var och ens förutsättningar
	Genom tidiga insatser och förebyggande arbete får barn och unga en bra skolgång och en hälsosam skolmiljö
	I våra verksamheter lyssnar vi på barn och unga och tar hänsyn till deras behov

¹ I utbildningsnämndens verksamhetsplan för 2023 framgår att nämnden beslutat om samma mål inför 2023.

Attraktiv och trygg livsmiljö för alla	Vi arbetar trygghetsskapande för att främja en god skolmiljö
Tillväxt och näringslivssamverkan	
Ekonomi i balans för en hållbar utveckling	
Attraktiv arbetsgivare	Ett hållbart arbetsliv i fokus där det skapas en god arbetsmiljö där medarbetare mår bra och utvecklas

I utbildningsnämndens delårsbokslut per 31 augusti 2022 samt årsredovisning för 2022 redovisas resultat, analys och åtgärder i förhållande till kommunens fem målområden. Därtill redovisas utfall för indikatorer kopplade till nämndsmålen. Det finns inga indikatorer som rör förskoleverksamheten.

Intervjuade upplever att kommunens mål inte har någon stor påverkan på förskoleverksamhetens dagliga arbete.

3.2. Organisation och personalresurser

I Ronneby finns totalt 26 kommunala förskolor. Därtill finns fem fristående förskolor. År 2021 var omkring 1 400 barn² inskrivna på kommunal förskola i Ronneby kommun.

Enligt uppgift följer barngruppernas storlek följande lokala riktmärke³:

- ▶ 1-3 år: 12 barn
- ▶ 3-5 år: 18-20 barn
- ▶ 1-5 år (så kallad syskonavdelning): 15 barn

Vid intervjuer framkommer att avdelningarna i stort följer de kommunala riktmärkena men att det inte finns en systematisk eller dokumenterad uppföljning av frågan om avdelningarnas storlek och personaltätthet. Enligt statistik från Kolada har kommunens avdelningar i snitt 14,1 barn vilket är något under rikssnittet på 14,6, se bilaga 1 för fullständig tabell.

I de kommunala förskolorna i Ronneby fanns lärarresurser motsvarande cirka 312 heltidstjänster under 2021⁴. Enligt Koladas statistik har 51 procent av antal årsarbetare förskollärlärolegitimation, se bilaga 1 för fullständig tabell. Det är högre än rikssnittet samma år (41 procent). Den förskola med högst andel årsarbetare med förskollärlärolegitimation är Saxemara förskola (71 procent). Eringsboda har lägst andel årsarbetare med förskollärlärolegitimation (22 procent). Vid intervjuer framkommer ingen tydlig bild av vad skillnaderna beror på.

² Källa: Skolverkets statistikdatabas.

³ Som riktmärke för antal barn i en barngrupp rekommenderar Skolverket 6-12 för barn i åldern 1-3 år respektive 9-15 för barn i åldern 4-5 år.

⁴ Källa: Skolverkets statistikdatabas. Senast tillgängliga statistiken rör 2021.

Av intervju framkommer att det finns en specialpedagog per team, och varje team består av ett antal förskolor och upp till cirka 20 avdelningar. Intervjuade upplever att arbetet tillsammans med specialpedagog i huvudsak fungerar bra. Vidare framgår att det inte finns någon råd- och stödenhet för förskolan likt den som finns för grundskolan inom ramen för elevhälsan.

Av intervjuer framkommer att barnantalet i Ronneby kommun kraftigt minskat under de senaste åren och att denna utveckling spås fortsätta. Det finns därmed en överkapacitet av förskoleplatser i vissa områden i kommunen. Utbildningsförvaltningen har därför tagit fram en avvecklingsplan för förskoleenheter. Utbildningsförvaltningen presenterar regelbundet för nämnden (i februari, juni och oktober) en nulägesbild av kommunens förskoleplatser i förhållande till behovet, samt en prognos på kort och lång sikt.

3.3. Resursfördelning

Skolverkets statistik visar att kommunens genomsnittskostnad per förskoleelev år 2021 var 176 600 kronor, vilket är högre än genomsnittskostnaden för Blekinge län (164 500 kr) och riket (165 400 kr).

Utbildningsnämndens resursfördelningsmodell för skolverksamheten beskrivs som en dialogmodell. Det finns en dokumenterad beskrivning av hur modellen fungerar. I beskrivningen framgår det att resursfördelningen inom utbildningsförvaltningen baseras på åtta delar:

- ▶ Statliga krav enligt styrdokument
- ▶ Fördelning av medel till verksamheten utifrån lokala behov, till exempel socioekonomiska behov, lokalmässiga förutsättningar, elevantal mm.
- ▶ Kommunala politiska beslut och satsningar
- ▶ Administrativa kostnader
- ▶ Nämndskostnader
- ▶ Övergripande kostnader
- ▶ Hyra och städ
- ▶ Fördelning av medel till pedagogiska hjälpmedel

Fördelningen ovan avser både personalkostnader och övriga kostnader.

Av intervju framkommer att tilldelningen till förskolan baseras på 3,0 tjänster per avdelning och ett visst barnantal, se beskrivningen under 3.2 Organisation och personalresurser.

Av intervjuer framkommer att rektorer anställer personal och organiserar sin verksamhet utifrån grundtilldelningen men att de utifrån barnens och elevernas behov kan äska ytterligare medel.

3.4. Systematiskt kvalitetsarbete

3.4.1. Planer och årshjul

I förskolans kvalitetsplan för 2021/2022 framgår framgångsfaktorer som förskolan kommer att sträva efter att arbeta med.

- ▶ Mindre barngrupp
- ▶Handledning av specialpedagog
- ▶ Digitala verktyg
- ▶ Regelbunden dokumentation och uppföljning

I utbildningsförvaltningens policy för systematiskt kvalitetsarbete, daterat 2021-06-28, framgår att förvaltningen har en modell för systematiskt kvalitetsarbete som även används som ett årshjul.

Utbildningsförvaltningen följer upp det systematiska kvalitetsarbetet i kvalitetsplaner (planering för kommande läsår) och kvalitetsrapporter (uppföljning av föregående läsår). Kvalitetsplan tas fram av respektive rektor senast 1 september, av verksamhetschef senast 1 oktober och av förvaltningschef senast 1 november. Kvalitetsrapport tas fram av respektive rektor senast 1 juli, av verksamhetschef senast 1 september och av förvaltningschef senast 1 oktober.

I kvalitetsplanen för förskolan för innevarande läsår framgår att det finns tre läroplansområden som är prioriterade:

- ▶ Omsorg, utveckling och lärande
- ▶ Uppföljning, utvärdering och utveckling
- ▶ Rektors ansvar

Från dokumentet eller vid intervjuer framgår inte tydligt hur prioriteringar görs och vad det innebär att ett område är prioriterat respektive inte prioriterat. Vidare framgår att 17 enheter har prioriterat läroplansområdet *Omsorg, utveckling och lärande* medan 16 stycken har prioriterat *Uppföljning, utvärdering och utveckling*. Slutligen har sex rektorer/enheter prioriterat *Rektors ansvar*. Det är dock enbart för det första läroplansområdet som mål är satta och indikatorer finns. Under de båda andra läroplansområdena finns ingen text i kvalitetsplanen och det framgår därför exempelvis ingen nulägesbeskrivning eller planering av arbetet under innevarande år. Vid sakgranskningen framkommer att förvaltningen lyft till systemleverantören att de läroplansområden som inte prioriteras ska vara möjliga att plockas bort för att de inte ska ligga kvar okommenterade.

Det finns ingen färdigställd kvalitetsrapport för förskolan avseendeläsåret 2021/2022 på grund av chefsbyte. Därmed har nämnden inte tagit del av någon skriftlig dokumentation avseende förskolans verksamhet och kvalitet under föregående år utöver årsredovisningen.

Vidare framgår att nämnden inte heller för läsåret 2020/2021 tagit del av skriftlig dokumentation avseende förskolans verksamhet och kvalitet. En rapport finns men nämnden har inte tagit del av den. Istället uppges det att förskolans kvalitet presenterades muntligen vid kvalitetsdialogen det aktuella året.

För innevarande läsår har nämnden enligt uppgift tagit del av förskoleverksamheternas kvalitetsplaner inför kvalitetsdialogen.

3.4.2. Dokumentation och uppföljning

Kvalitetsrapport 2020/2021 redogör för nulägesbeskrivning, analys av nämndsmål, måloppfyllelse och sammanfattande analys. Kvalitetsrapporten är skriven på en övergripande verksamhetsnivå och redogör inte för enskilda enheter.

I nulägesbeskrivningen redovisas bland annat vad verksamheten behöver utveckla på övergripande nivå utifrån rektorernas kvalitetsrapporter. Vidare framgår att områdena *Omsorg, utveckling och lärande*, *Uppföljning, utvärdering och utveckling* samt *Förskollärares ansvar i undervisningen* (ej läroplansområde) är prioriterade. Det är dock enbart för de två första områdena som mål och indikatorer finns. Rapporten redogör för en övergripande måloppfyllelse. Av tabellen nedan framgår att ett mål är till viss del uppfyllt, två mål är till stor del uppfyllda och ett mål är helt uppfyllt.

Läroplans-område	Mål	Mål-uppfyllelse	Indikatorer
Omsorg, utveckling och lärande	Alla barn får oberoende av tillfälligt eller varaktigt behov av särskilt stöd, det stöd de behöver inom ramen för den ordinarie verksamheten	Till stor del uppfyllt	Observationer Samtal BHT Enkät vårdnadshavare
	Ge alla barn förutsättningar för att utveckla språket efter sina förutsättningar	Till stor del uppfyllt	TRAS eller av motsvarande framtaget kartläggingsmaterial Screeningsmaterial Fonolek förskoleklass
	Förbättrad kommunikation förskola och hem	Till viss del uppfyllt	Enkät Samtal rektor
Uppföljning, utvärdering och utveckling	Att rektorer har förutsättningar att skapa samsyn för att utveckla analysarbetet för ett förbättrat kvalitetsarbete i verksamheten och för barnets bästa	Uppfyllt	Kvalitetsrapporter Enkät eller gruppssamtal

I uppföljningen till det översta målet framgår att både rektorer och specialpedagoger anser att "i stort sett" alla barn får det stöd de behöver. Därtill redovisas

framgångsfaktorer⁵ som rektorer och specialpedagoger har sett gynnat barnens utveckling under året. Det framgår ingen text kopplad till målets indikatorer och dessa kommenteras eller analyseras inte. I uppföljningen till det andra målet framgår uppföljning till båda indikatorerna. Det framgår att i stort sett alla förskolor har genomfört utbildning för personalen i materialet TRAS. Vidare visar analysen av språktest "Fonolek" i förskoleklass att det finns flera barn som behöver mer träning i svenska språket. Det framgår ingen ytterligare information om utfallet av språktestet. Till det tredje målet framgår uppföljning till indikatorn samtal rektor. I uppföljningen framkommer det att det finns ett stort behov av tydligare information till vårdnadshavare. Avseende målet kopplat till det andra läroplansområdet framgår ingen uppföljning av indikatorerna. Under det tredje läroplansområdet förskollärares ansvar i undervisningen finns ingen text i kvalitetsrapporten.

3.4.3. Utvecklingsområden och åtgärder

Intervjuade framför att förskolan har en utmaning i att tillgodose behoven av språkutveckling hos barn med annat modersmål än svenska. Av intervjuer framkommer att förvaltningen har genomfört språksatsningar. Enligt uppgift genomför kommunen i samarbete med Skolverket en treårig satsning avseende riktade insatser för att stärka utbildningens kvalitet för flerspråkiga barn och elever. Satsningen omfattar hela utbildningsförvaltningen. SKUA (Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt) är ytterligare en prioriterad insats som bedrivs inom verksamheten.

Av intervju framkommer att det bedrivs arbete med att rusta upp lärmiljöerna. Intervjuade framför att ett mål inom förvaltningen har varit att alla förskolor ska ha vars ett förskolebibliotek. Arbetet påbörjades för ett år sedan och i september 2022 fick samtliga förskolor böcker. Arbetet följs upp av processledaren som i sitt uppdrag bistår med handledning och genom enkäter utvärderar hur biblioteken fungerar.

Av intervju framgår att Ronneby kommuns förskolor under de senaste åren haft en väsentlig ökning av målgruppen flerspråkiga och nyanlända barn. Under vårterminen 2022 uppmärksammades det att närvaron i målgruppen flerspråkiga och nyanlända barn var låg. Med syfte att öka närvaron på förskolorna för målgruppen påbörjades mätningar av frånvaron i mars 2022. I syfte att främja närvaron har förskoleverksamheten utvecklat arbetet med att ge information till vårdnadshavare om förskolans verksamhet, stötta vid föräldramöten samt prata med vårdnadshavare till barn med mindre än 50 procents närvaro.

Intervjuade framför att den faktiska närvaron har ökat sedan mätningarna började. Däremot har antalet inskrivna barn minskat. Enligt uppgift är en slutsats av mätningarna att närvaron generellt behöver öka och kan inte ses vara kopplad till en specifik målgrupp. Av genomförda mätningar per åldersgrupp under 2022 framgår att barn födda 2016 har högst närvaro och barn födda 2021 har lägst närvaro, se tabell 2 i avsnitt 8.

⁵ Framgångsfaktorerna utgörs av mindre grupper, personalens kompetens och kunskap, förebyggande handledning samt flerspråkig personal.

3.4.4. Arbetet på enhetsnivå

I utbildningsförvaltningens policy för systematiskt kvalitetsarbete framgår att varje förskola följer en arbetsgång i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet följer fyra faser under året:

1. *Var är vi?*
2. *Vart ska vi?*
3. *Hur gör vi?*
4. *Hur blev det?*

Vi har tagit del av kvalitetsrapporter för åtta kommunala förskolor för läsåret 2021/2022. Kvalitetsrapporterna är strukturerade utifrån de läroplansområden som respektive rektor har valt att prioritera. Kopplat till läroplansområdena finns mål, indikatorer och aktiviteter samt måluppfyllelse av dessa. Samtliga enheter har prioriterat mellan två och fyra läroplansområden. Kvalitetsrapporterna innehåller nulägesbeskrivning och nulägesbedömning och i flertalet rapporter framgår en beskrivning av enhetens utvecklingsområden. Däremot är det inte tydliggjort varför läroplansområdena är prioriterade eller vad förskolan vill uppnå inom de valda områdena.

Omfattning av analys och indikatorer skiljer sig åt mellan enheterna. I tre av förskolornas kvalitetsrapporter framgår ingen måluppfyllelse eller uppföljning av indikatorer. Av de kvalitetsrapporter vi har tagit del av framgår ingen statistik kring till exempel barnantal eller personalens kompetens.

3.5. Bedömning

Det är vår sammanfattande bedömning att nämnden inte fullt ut säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom förskolan. Vi grundar vår bedömning på att det finns en kvalitetsplan men att denna inte följs och att nämnden brister i att kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Nämnden har inte tagit del av dokumenterad uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå under vare sig läsåret 2020/2021 eller 2021/2022. Vi förstår att verksamheten påverkats av personalförändringar, men verksamheten måste organiseras så att uppföljningen inte är så otroligt personberoende att den skriftliga uppföljningen av förskoleverksamheten till nämnden helt uteblir när personal slutar. Vid sakgranskningen framkommer uppfattningen att det är bedömningar som ska göras av verksamhetschefen och ingen annan funktion. Vi förstår att det finnas övergripande eller sammanfattande bedömningar som kan vara svåra att göra för andra personer, eller av den som är helt ny på sin tjänst men menar att det ändå finns delar av kvalitetsarbetet kan sammanställas av andra än just verksamhetschefen för att säkerställa att uppföljningen inte helt uteblir som i detta fallet.

Vidare bedömer vi att dokumentationen på enhetsnivå är av skiftande kvalitet. På vissa förskolor är flera rubriker och mål i enhetens kvalitetsrapport helt okommenterade/tomma.

Vi noterar att de intervjuade upplever inte att kommunens mål har stor påverkan på verksamhetens dagliga arbete. Detta hänger sannolikt samman med att det inte finns indikatorer eller annan tydlig uppföljning kopplat till förskolornas verksamhet och att uppföljning av målen därmed helt eller delvis uteblir.

Vi bedömer att det inte finns en tydlig röd tråd i de utvecklingsområden som förskolorna och huvudmannen pekar ut för det kommande läsåret. Det framgår inte tydligt hur prioriteringar görs och vad de innebär. Från kvalitetsplanen framgår vidare inte mål, indikatorer eller annan planering för två av tre prioriterade områden. Även om man framgent kommer att i systemet kommer att plocka bort de områden som inte är prioriterade behöver arbetet med prioriteringarna förtydligas. Vad innebär det konkret och faktiskt att ett område är prioriterat? Är det rektors prioritering för den aktuella enheten eller deltar även annan personal på förskolorna i att göra dessa prioriteringar? Kan huvudmannen göra andra/egna prioriteringar som inte följer vad enheter prioriterar, utifrån att man har olika kunskap eller uppdrag exempelvis? Detta är frågor som bör förtydligas.

Vidare försvåras förståelsen av den röda tråden av att kvalitetsrapporten inte innehåller någon sammanfattning av arbete framåt utan vår bedömning är att den enbart har en bakåtblickande funktion. För att ta del av planeringen framåt behöver läsaren gå till kvalitetsplanen och den tar nämnden inte alltid del av. Detta bedöms som en brist.

4. Grundskola

Detta avsnitt besvarar frågan om nämnden har säkerställt att kvalitetsarbetet inom grundskolan genomförs på ett tillfredsställande sätt - på såväl huvudmannanivå som på enhetsnivå. Vidare besvaras frågan om kvalitetsarbetet dokumenteras i tillräcklig omfattning.

Revisionskriterier

Enlig kommunallagen är det nämndens ansvar att inom sitt verksamhetsområde säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt.

Enligt skollagen kap 4 ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av Skolverkets allmänna råd framgår att det är huvudmannen som ska klargöra hur arbetet ska bedrivas. Respektive huvudman och skolenhet ska hitta former och rutiner för kvalitetsarbetet.

4.1. Kommunala mål

Se kapitel 3.1 för en beskrivning av Ronneby kommuns strategiska målområden samt utbildningsnämndens målsättningar. I utbildningsnämndens delårsbokslut per 31 augusti 2022 samt årsredovisning för 2022 redovisas resultat, analys och åtgärder i förhållande till kommunens fem målområden. Därtill redovisas utfall för indikatorer kopplade till nämndsmålen.

Kopplat till grundskolan finns indikatorer avseende lärarbehörighet i svenska som andraspråk (SvA), betyg samt trygghetsmätningar genom enkäter. För två av indikatorerna finns inget målvärde och det framgår inte om man bedömer att man uppnår/inte uppnår värdet på indikatorn/målet. För indikatorn lärarbehörighet i SvA ligger målvärdet på 100% medan det uppnådda resultatet är 51%.

4.2. Organisation och personalresurser

I kommunen finns 16 kommunala grundskoleenheter⁶ inklusive särskola, med totalt omkring 2 600 elever. I kommunen finns även två fristående grundskolor med årskurs F-6 respektive F-9.

⁶ Från och med läsåret 22/23 har Snäckebacksskolan bytt namn till Parkdalaskolan. Kommunfullmäktige beslutade den 20 juni 2018 att Skogsgårdsskolan ska rivas för att ge plats åt en ny förskola. Rivning av grundskolan och nybyggnation av förskolan påbörjades våren 2022.

Av intervju framgår att det pågår ett arbete med att bygga en skola med årskurs 4-9 i tätorten. I motsats till förskolan där barnantalet minskar framöver gäller att grundskolan spår ökat antal elever de kommande åren.

I de kommunala grundskolorna i Ronneby fanns under läsåret 2021/2022 lärarresurser motsvarande cirka 280 heltidstjänster. Enligt Skolverkets personalstatistik har 78,2 procent av lärarna i de kommunala grundskolorna pedagogisk högskoleexamen, se tabell 3 i bilaga 1. Det är något lägre än riksnittet (84,8 procent). Den skolenhet med högst andel lärare med pedagogisk högskoleexamen är Kallingskolan F-6 (98,2 procent). Hallabroskolan har lägst andel lärare med pedagogisk högskoleexamen (47,1 procent).

Bland kommunens grundskolor finns totalt 31 tillsvidareanställda förstelärare samt sju visstidsanställda, se tabell 4 i bilaga 1. Vi har tagit del av dokument för statsbidrag för karriärtjänster. Av dokumentet framgår att om en huvudman har skolenheter som ingår i en så kallad pott två⁷ ska förstelärare på dessa skolor få minst 10 000 kronor i löneökning. I kommunen utgör Eringsboda, Hallabro, Backaryd, Skogsgårdsskolan och Espedalsskolan skolenheter som ingår i pott två läsåret 2021/2022. Övriga grundskolor ingår i en så kallad pott ett. Förstelärare på dessa skolor ska få minst 5 000 kronor i löneökning.

Det kommunövergripande ansvaret för barn och elever i behov av stöd ligger i råd- och stödteamets (RoS-teamet) uppdrag. Råd- och stödteamet ska stödja elevhälsopersonal, pedagoger och skolledare ute på skolorna, med uppdrag på individnivå, gruppnivå och organisationsnivå. Det inkluderar att utreda behov och ge kompetensstöd till alla kommunens skolor kring elever i behov av särskilt stöd. Teamet leds av en verksamhetschef och består av två skolpsykologer, fyra specialpedagoger/speciallärare, en socionom samt en talpedagog på 80 procent och en administratör på 40 procent.

Gällande den lokala barn- och elevhälsan beslutar respektive rektor om organiseringen av elevhälsoteamet på sin enhet. Skolsköterska ingår i den centrala elevhälsan, vilket innebär att de finansieras centralt men arbetar i den lokala elevhälsan ute på respektive skola. I dagsläget finns cirka sju heltidstjänster kurator som fördelas på 15 skolenheter inklusive grundsärskolan.

4.3. Resursfördelning

Skolverkets statistik visar att kommunens genomsnittskostnad per grundskoleelev år 2021 var 126 900 kronor, vilket är högre än genomsnittskostnaden i Blekinge län (121 500 kronor) och i riket (121 800 kronor).

Utbildningsnämndens resursfördelningsmodell för grundskolan beskrivs, likt vad som gäller för förskolan, som en dialogmodell. Se kapitel 3.3 för en beskrivning av utbildningsnämndens dialogmodell.

⁷ I pott två ingår skolor som enligt Skolverkets bedömning har särskilt svåra förutsättningar med hänsyn till elevernas socioekonomiska bakgrund och har minst 50 elever.

Kommunen har under granskningens gång beslutat om en ny resursfördelningsmodell som ligger till grund för fördelning av grundskolans interna personalbudget. Den nya modellen bygger på sex grundprinciper. Bland annat utgår resursfördelningen från skolans timplan och en procentsats fördelas ut till respektive skola utifrån skolornas socioekonomiska index.

4.4. Måluppfyllelse

Av tabellen nedan framgår att andelen elever som uppnår kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 6 är lägre i Ronneby kommun som helhet jämfört med riket. Sju skolor ligger under rikssnittet och en skola ligger över rikssnittet. Skillnaden mellan den skola med högst respektive lägst resultat i kommunen är drygt 50 procentenheter.

Kunskapsresultat årskurs 6 - kommunal huvudman, läsåret 2021/2022

Skolenhet utanför tätort kursiverad	Antal elever	Andel procent som uppnått kunskapskraven i alla ämnen
Riket ⁸	122 975	72,4
Ronneby kommun	312	57,7
<i>Backarydsskolan</i>	13	.. ⁹
<i>Eringsbodaskolan</i>
<i>Espedalsskolan</i>	22	59,1
<i>Fredriksbergsskolan</i>	59	64,4
<i>Hallabroskolan</i>	23	..
<i>Hobyskolan</i>	46	54,3
<i>Johannishusskolan</i>	21	61,9
<i>Kallingeskolan F-6</i>	32	56,3
<i>Listerbyskolan</i>	27	~100 ¹⁰
<i>Saxemaraskolan</i>	16	68,8

⁸ Statistik för riket avser samtliga huvudmän.

⁹ Om en resultatuppgift baseras på färre än tio elever dubbelprickas den av sekretesskäl. Om enbart en av andelsuppgifterna baseras på färre än tio elever prickas även den andelsuppgift som baseras på näst lägst antal elever. Detta för att det inte ska vara möjligt att räkna fram ett värde utifrån övriga värden.

¹⁰ Om antalet som ej uppnått kunskapskraven (A-E) är färre än 5 elever, så visas andelen som uppnått A-E som ~100.

Skogsgårdsskolan	20	..
Slättagårdsskolan	29	48,3

Källa: Skolverket. Statistikrapport: Terminsbetyg åk 6 - Andel som uppnått kunskapskraven, läsåret 2021/2022.

Andel elever i Ronneby kommun som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9 är 55,8 procent. Siffran är lägre än rikssnittet (71,9 procent). Skillnaden i målpuffyllelse mellan skolorna uppgår till närmare 12 procentenheter. Gällande andel elever som är behöriga till yrkesprogram ligger Ronneby 9 procentenheter lägre än riket. I utbildningsnämndens årsredovisning för 2022 framgår att andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. Vidare framgår att de inte är nöjda med nivån.

Resultaten avseende nationella prov i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik för både årskurs 6 och 9 ligger under eller i nivå med rikssnittet, se tabell 5 och 6 i bilaga 1.

Kunskapsresultat årskurs 9 - kommunal huvudman, läsåret 2021/2022

<i>Skolenhet utanför tätort kursiverad</i>	Antal elever	Andel procent som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Andel procent behöriga till yrkesprogram	Genomsnittligt meritvärde
Riket	95 920	71,9	83,3	224,2
Ronneby kommun	317	55,8	74,4	200,1
Snäckebacksskolan	175	61,1	78,9	205,0
Kallingskolan 7-9	142	49,3	69,0	193,9

Källa: Skolverket. Statistikrapport: Slutbetyg åk 9, läsåret 2021/2022.

Skolverkets analysverktyg, SALSA, kan användas för att mäta skolors resultat, där hänsyn även tas till ett antal bakgrundsfaktorer som har betydelse för betygsresultatet i åk 9¹¹. Analysverktyget genererar ett beräknat värde, utifrån givna bakgrundsfaktorer. Skillnaden mellan det faktiska värdet och det modellberäknade värdet kallas residual och syns i tabellen nedan. Positiva värden innebär att eleverna presterar bättre än det modellberäknade värdet och omvänt visar negativa värden att skolans elever presterar sämre än det modellberäknade värdet.

¹¹ Faktorerna utgörs av föräldrars utbildningsnivå, andel nyinvandrade elever och andel pojkar.

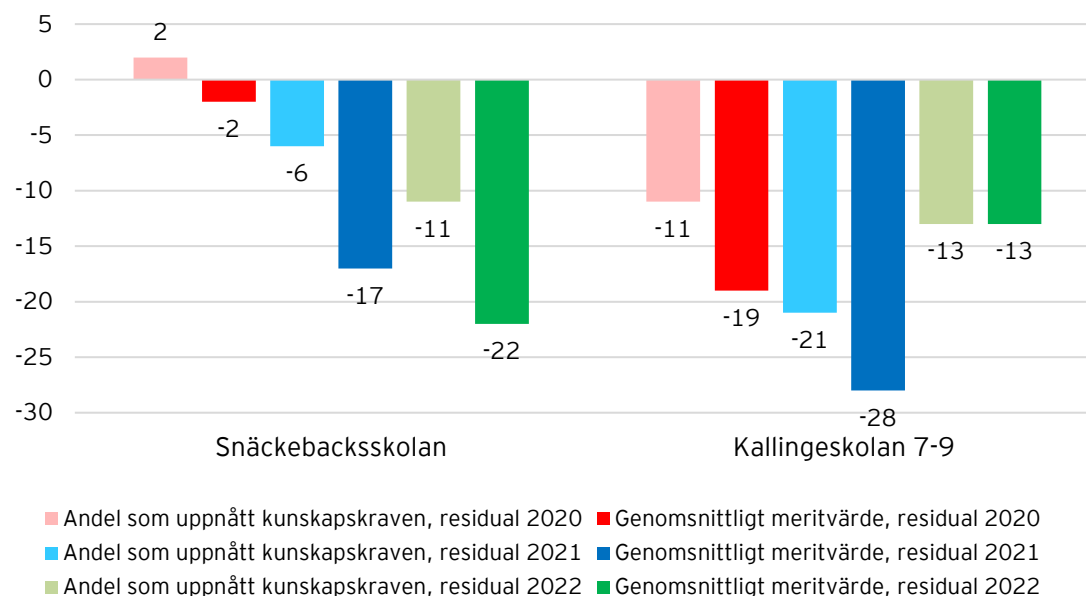
SALSA-värden, skillnad (residual) andel procent som uppnått kunskapskraven och genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 år 2022

Skolenhet utanför tätort kursiverad	Andel (%) som uppnått kunskapskraven			Genomsnittligt meritvärde		
	Faktiskt värde (F)	Beräknat värde (B)	Skillnad (F-B)	Faktiskt värde (F)	Beräknat värde (B)	Skillnad (F-B)
Snäckebacksskolan	61	73	-11	205	227	-22
Kallingskolan 7-9	49	63	-13	194	206	-13

Källa: Skolverket. SALSA - Skolenheters resultat av slutbetygen i årskurs 9 med hänsyn till elevsammansättningen år 2022.

Av tabellen ovan framgår att Snäckebacksskolan och Kallingskolan 7-9 har ett lägre faktiskt värde än modellberäknat värde avseende andel som uppnått kunskapskraven samt genomsnittligt meritvärde.

SALSA-värden, skillnad (residual) andel procent som uppnått kunskapskraven och genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 år 2020-2022

Källa: Skolverkets databas

I stapeldiagrammet ovan framgår utvecklingen av residualen sedan 2020 för Snäckebacksskolan och Kallingskolan 7-9. Snäckebacksskolans residual avseende andel som uppnått kunskapskraven samt genomsnittligt meritvärde har ökat för varje år. Kallingskolan 7-9 har haft ett lägre faktiskt värde än beräknat värde avseende andel som uppnått kunskapskraven samt genomsnittligt meritvärde de tre senaste åren. Kallingskolans residual för andel som uppnått kunskapskraven samt genomsnittligt meritvärde minskade från 2021 till år 2022.

I utbildningsnämndens delårsrapport samt årsredovisning för 2022 framgår att den stora ökningen av antal elever från 2015 och framåt samt corona-pandemin har haft en stor påverkan på andelen elever med godkända betyg. Det framgår dock ingen ytterligare analys eller statistik av hur faktorerna ovan har påverkat betygen.

4.5. Systematiskt kvalitetsarbete

4.5.1. Planer och årshjul

Utbildningsförvaltningens policy för systematiskt kvalitetsarbete återgiven i kapitel 3.4.1 gäller även för grundskolan.

I grundskolans kvalitetsplan framgår att följande sex läroplansområden är prioriterade:

- ▶ Normer och värden
- ▶ Kunskaper
- ▶ Elevernas ansvar och inflytande
- ▶ Skola och hem
- ▶ Bedömning och betyg
- ▶ Rektors ansvar

Vidare framgår att sex rektorer har prioriterat området *Normer och värden*, 14 har prioriterat *Kunskaper*, tre har prioriterat *Elevernas ansvar och inflytande* respektive *Skola och hem*, sex har prioriterat *Bedömning och betyg* och sju har prioriterat *Rektors ansvar*. Från dokumentet eller vid intervjuer framgår inte tydligt hur prioriteringar görs och vad det innebär att ett område är prioriterat respektive inte prioriterat.

Det är enbart till de två läroplansområdena *Kunskaper* samt *Rektors ansvar* som mål och indikatorer finns. Planen redogör för förväntad effekt av målen. Se 4.5.2 för en beskrivning samt uppföljning av de mål och indikatorer kopplade till de två läroplansområdena. Under övriga fyra läroplansområdena finns ingen text i kvalitetsplanen. Likt vad som angavs gällande förskolan framkommer vid sakgranskningen att förvaltningen lyft till systemleverantören att de läroplansområden som inte prioriteras ska vara möjliga att plockas bort för att de inte ska ligga kvar okommenterade.

4.5.2. Dokumentation och uppföljning

Vi har tagit del av grundskolans kvalitetsrapport för läsåret 2021/2022. Kvalitetsrapporten innehåller nulägesbeskrivning, nämndmål, måluppfyllelse och analys av indikatorer och aktiviteter kopplade till målen samt en sammanfattande analys. Kvalitetsrapporten är skriven på en övergripande verksamhetsnivå och redogör inte för enskilda enheter.

I kvalitetsrapporten redovisas utfall av de indikatorer som presenterades i kvalitetsplanen, enligt nedan:

Läroplans-område	Mål	Indikatorer	Utfall
Kunskaper	En likvärdig utbildning med fokus på kärnämnen	Screening åk 3	Ej genomförd/mätbar
		Skolornas kvalitetsrapporter	Ej genomförd/mätbar
		Andel elever med betyg i kärnämnen åk 9	Delvis uppfyllt
		Andel elever med betyg i kärnämnen åk 6	Delvis uppfyllt
	Ledning och stimulans ska ligga som grund för utveckling av pedagogiska lärmiljöer	Skolornas kvalitetsrapporter	Ej genomförd/mätbar
		LIKA, huvudmannanivå	Ej genomförd/mätbar
Rektors ansvar	Utveckla analysarbetet i SKA	Andel rektorer som använder den samlade statistiken i sitt SKA-arbete	Ej genomförd/mätbar
		Rektorernas syn kring på vilket sätt de utvecklat sitt analysarbete	Delvis uppfyllt

Som syns i tabellen är kommunens bedömning att man delvis når tre av målen. Övriga mål är ej genomförda/mätbara. Vid sakgranskningen framkommer att man beskriver det som en pågående process att landa i ett rimligt utfall och att man vid tillfället för kvalitetsplanen ännu inte gjort det utifrån de analyser man hade.

Mätning av indikatorer görs på övergripande grundskolenivå och inte per enhet. Utöver betygsstatistik avseende andelen elever som uppnår godkända betyg i respektive ämne för årskurs 9 och 6 återfinns ingen ytterligare statistik i rapporten. Skolfrånvaro och kränkande behandling följs inte upp i kvalitetsrapporten.

Enligt utbildningsnämndens årshjul ska elevers frånvaro rapporteras till nämnden två gånger per år. Vi har tagit del av ett sammanträdesprotokoll, från september 2022, samt en tjänsteskrivelse, daterad från januari i år, då utbildningsnämnden har tagit del av information avseende skolfrånvaro.

I protokollet redovisas antal och andel elever med total frånvaro över 15 procent. I nämndens sammanträdesprotokoll, från december 2022, framgår vidare att utbildningsnämnden gett förvaltningen i uppdrag att redovisa vilka kompensatoriska åtgärder som satts in på november månads nämndssammanträde. Protokollet redogör för vilka de vanligaste insatserna inom skolenheterna är samt de insatser som kuratorerna skattar har de högsta effekterna på skolfrånvaro.

Vidare har vi tagit del av utbildningsnämndens sammanträdesprotokoll, från oktober 2022, då nämnden har tagit del av uppföljning av betyg i årskurs 9. I protokollet

framgår att nämnden tagit del av betygsresultat avseende andel elever som uppnår betyg i alla ämnen, andel elever med behörighet till yrkesprogram, slutbetyg i årskurs 9 samt betyg i nationella prov. Avseende andel behöriga till gymnasiet redovisas skillnaden mellan kön samt mellan kommunens två skolor med årskurs 9. I protokollet framkommer ingen analys av betygsresultaten. Protokollet redogör för bedömningen att Ronneby har låga resultat jämfört med riket. Därtill framgår att det finns stora utmaningar gällande gruppen elever i behov av särskilt stöd samt de elever vars föräldrar har en lägre utbildningsnivå.

4.5.3. Utvecklingsområden och åtgärder

Nulägesbeskrivningen i grundskolans kvalitetsrapport 2021/2022 redogör för hur arbetet med föregående läsårs mål har fortlöpt samt vad verksamheten ska arbeta med framöver. Nedan listas några utvecklingsområden som återfinns i kvalitetsrapporten:

- ▶ Engelskan är ett ämne som är ett hinder för många elever att nå gymnasiebehörighet. Detta behöver analyseras vidare.
- ▶ Utveckla analys kring skillnad i studieresultat mellan flickor och pojkar.
- ▶ Arbetet med digitala lärmiljöer behöver prioriteras.
- ▶ Arbetet med att höja måluppfyllelsen gällande svenska och svenska som andraspråk kommer att intensifieras.
- ▶ Analysarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet behöver fördjupas.

I kvalitetsrapporten framgår ingen analys till varför områdena behöver utvecklas. Därtill framgår inte hur de ska följas upp nästa år.

4.5.4. Arbetet på enhetsnivå

I utbildningsförvaltningens policy för systematiskt kvalitetsarbete framgår, likt vad som gäller för förskolan, att varje grundskola följer en arbetsgång i det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet följer fyra faser under året:

1. *Var är vi?*
2. *Vart ska vi?*
3. *Hur gör vi?*
4. *Hur blev det?*

Vi har tagit del av tre kommunala skolenheters kvalitetsrapporter för läsåret 2021/2022. En av skolorna har inte fyllt i en kvalitetsrapport för läsåret 2021/2022. Av intervjuer framkommer att dokumentation saknas på grund av rektorsbyte.

De övriga två skolenheternas kvalitetsrapporter är strukturerade utifrån tre prioriterade läroplansområden. Till respektive läroplansområde har rektorerna satt upp mål, indikatorer och aktiviteter. Kvalitetsrapporten redogör för analys, måluppfyllelse samt utfall för indikatorer och status för aktiviteter kopplade till

respektive läroplansområde. Redovisningen av indikatorer och analysen skiljer sig åt mellan enheterna. I en skolenhets kvalitetsrapport redovisas totalt sex mål. Fyra av målen bedöms vara delvis uppfyllda, ett mål bedöms inte vara uppfyllt och ett mål bedöms vara uppfyllt. Indikatorerna innefattar betygsstatistik, utvärderingar av pedagoger och personal samt resultat från enkäter. Indikatorerna som innefattar betygsstatistik redovisar faktisk statistik för innevarande läsår. Det görs ingen jämförelse mellan könen eller med andra enheter. I den andra skolenhets kvalitetsrapport framgår totalt tre mål med tillhörande indikatorer. I rapporten framgår att inget mål är uppfyllt för läsåret 2021/2022. Samtliga indikatorer har fått bedömningen ej uppfyllt eller ej mätbar. Det framgår inte utfall respektive målnivå för de indikatorer som inte är uppfyllda. I rapporten framgår att skolan har gjort en flytt till nya lokaler och att enheten därmed inte kunnat arbeta med de prioriterade mål så som de önskat.

En skola har ett mål om kränkande behandling. Utöver det görs ingen samlad skriftlig uppföljning av arbetet med förebygga diskriminering och kränkande behandling och främja likabehandling som nämnden tar del av.

4.6. Bedömning

Det är vår sammanfattande bedömning att nämnden inte fullt ut säkerställer ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete. Vi grundar vår bedömning på att det finns en kvalitetsplan som tydliggör roller och uppdrag för olika personer men att denna inte följs. Vidare bedömer vi att nämnden brister i att kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Vidare bedömer vi att dokumentationen på enhetsnivå är av skiftande kvalitet. På vissa skolor är flera rubriker och mål i enhetens kvalitetsrapport helt okommenterade/tomma. På en av skolorna som ingick i intervjuvalet fanns med hänvisning till rektorsbyte ingen skriftlig dokumentation alls på enhetsnivå. Att nämnden inte säkerställt dokumentation på enhetsnivå bedöms som en brist. Likt vad vi anförde angående förskolan förstår vi att verksamheten påverkas av personutbyten men verksamheten måste organiseras så att uppföljningen inte är så personberoende att den skriftliga uppföljningen av enhetens kvalitetsarbete helt uteblir när personal slutar. Kvalitetsarbetet får aldrig vara en angelägenhet enbart för rektor utan skollagen är tydlig med att kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare och övrig personal.

Det är vår bedömning att nämnden delvis identifierar utvecklingsområden och vidtar åtgärder som är relevanta utifrån analys och bedömningar. Vi grundar vår bedömning på att det inte finns en tydlig röd tråd och motivering mellan de resultat som verksamheten uppvisar och de kammungemensamma utvecklingsområdena. Vidare saknas också en röd tråd mellan föregående läsår och uppföljningen av detsamma och planeringen för kommande läsår. Även om man framgent kommer att i systemet kommer att plocka bort de områden som inte är prioriterade behöver arbetet med prioriteringarna förtydligas. Vad innebär det konkret och faktiskt att ett område är prioriterat? Är det rektors prioritering eller deltar även annan personal på skolorna i att göra dessa prioriteringar? Kan huvudmannen göra

andra/egna prioriteringar som inte följer vad enheter eller rektorer prioriterar, utifrån att man har olika kunskap eller uppdrag exempelvis? Detta är frågor som bör förtydligas.

Med tanke på den generellt låga måluppfyllelsen i grundskolan borde nämnden rikta ett ökat fokus på kunskapsuppdraget och säkerställa att det finns fler indikatorer eller uppföljningar som visar på hur kunskapsuppdraget fullgörs. Nämnden behöver också ta del av information om enskilda skolors resultat och inte enbart på huvudmannanivå.

Vad avser såväl huvudmannens som skolornas arbete med att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling bedömer vi att nämnden brister att följa upp detta arbete. Vi grundar vår bedömning på att nämnden inte tar del av vare sig information om anmälningar om kränkande behandling löpande under året eller mer samlade uppföljningar och analyser.

5. Slutsats

Vår sammanfattande bedömning är att det finns bister i det systematiska kvalitetsarbetet i Ronneby kommun, både i fråga om förskola och grundskola. Vi grundar vår bedömning på att det finns en kvalitetsplan som men att denna inte följs och att nämnden generellt brister i att kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Nämnden har brustit i att ta del av dokumenterad uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet inom förskolan på huvudmannanivå under så väl läsåret 2020/2021 som 2021/2022. Inom såväl förskolan som grundskolan är dokumentationen generellt av skiftande kvalitet.

Vidare bedömer vi att det inte finns en tydlig röd tråd i de utvecklingsområden som skolorna och förskolorna och huvudmannen pekar ut för det kommande läsåret. Det framgår inte tydligt hur prioriteringar görs och vad de innebär. Från kvalitetsplanen framgår vidare inte mål, indikatorer eller annan planering för flera av de prioriterade områden. Vidare försvåras förståelsen av den röda tråden av att kvalitetsrapporten inte innehåller någon sammanfattning av arbete framåt utan vår bedömning är att den enbart har en bakåtblickande syfte. För att ta del av planeringen framåt behöver läsaren gå till kvalitetsplanen och den tar nämnden inte alltid del av. Detta bedöms som en brist. Det är möjligt att dela upp dokumentationen men då måste nämnden säkerställa att det sker åtgärder och planering för det kommande läsåret, utifrån skollagens skrivningar om att på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Med tanke på den generellt låga måluppfyllelsen i grundskolan borde nämnden rikta ett ökat fokus på kunskapsuppdraget och säkerställa att det finns fler indikatorer eller uppföljningar som visar på hur kunskapsuppdraget fullgörs. Nämnden behöver därför ta del av en utvecklad redovisning och analys där nämnden själva kan identifiera relevanta jämförelser eller på annat sätt utveckla uppföljningen för att få en djupare bild av resultatet i de kommunala grundskolorna. En sådan redovisning kan med fördel inkludera jämförelser av måluppfyllelsen över tid, mellan skolor och mellan könen.

Vad avser såväl huvudmannens som skolornas arbete med att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling bedömer vi att nämnden brister i att följa upp detta arbete. Vi grundar vår bedömning på att nämnden inte tar del av vare sig information om anmälningar om kränkande behandling löpande under året eller mer samlade uppföljningar och analyser.

Revisionsfråga	Svar
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gör nämnden jämförelser och analyser avseende måluppfyllelse på de kommunala förskolorna? 	Nej. Nämnden under de två föregående läsåren inte tagit del av någon skriftlig dokumentation avseende måluppfyllelsen i förskolan. Enligt uppgift har muntlig

	information lämnats i samband med kvalitetsdialog.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Gör nämnden jämförelser och analyser kring elevernas måluppfyllelse på de kommunala grundskolorna? 	Delvis. Nämnden tar del av information om kunskapsresultaten i grundskolan men med tanke på de generellt låga kunskapsresultaten borde nämnden rikta ett ökat fokus på kunskapsuppdraget och säkerställa att det finns fler indikatorer eller uppföljningar som visar på hur kunskapsuppdraget fullgörs.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Har nämnden identifierat utvecklingsområden och beslutat om åtgärder för att kompensera för barn och elevers olika förutsättningar och behov i förskolan respektive grundskolan? 	Delvis. Vår bedömning är dock att nämnden behöver utveckla sitt arbete utifrån skollagens skrivningar om det systematiska kvalitetsarbetet och säkerställa att det finns en röd tråd så väl mellan huvudmannen och enheternas systematiska kvalitetsarbete som mellan enheternas arbete från år till år. I dagsläget ser vi att detta brister.
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Har nämnden säkerställt att kvalitetsarbetet dokumenteras på ett tillfredställande sätt? 	Nej. Dokumentationen är av varierande kvalitet och för både vissa enheter och för förskoleverksamheten i stort saknas en dokumenterad uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- ▶ Säkerställa uppföljning av förskoleverksamhetens resultat och kvalitet i förhållande till målen i läroplanen och eventuella kommunala mål och prioriteringar, samt analysera orsakerna till verksamhetens resultat.
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet utveckla redovisning och analys av kunskapsresultaten i grundskolan samt besluta om insatser för att öka måluppfyllelsen.
- ▶ Säkerställa att kvalitetsarbetet, i såväl förskola som grundskola och på så väl huvudmannanivå som enhetsnivå, dokumenteras årligen.
- ▶ Säkerställa att det finns en röd tråd, såväl mellan huvudmannens och enheternas systematiska kvalitetsarbete, som mellan enheternas arbete från år till år.
- ▶ Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet säkerställa uppföljning och analys av arbetet med kränkande behandling inom förskola och grundskola.

Ronneby den 5 maj 2023

Hanna Ericsson

Tilda Nilsson

EY

EY

24

6. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Utbildningsförvaltningen
 - ▶ Förvaltningschef
 - ▶ Verksamhetschef grundskola
 - ▶ Kvalitetsutvecklare grundskola
 - ▶ Verksamhetschef förskola
 - ▶ Processledare förskola
- ▶ Rektorer grundskola
 - ▶ Rektor - Parkdalaskolan
 - ▶ Rektor - Slättagårdsskolan
 - ▶ Rektor - Backarydsskolan, Eringsbodaskolan, Hallabroskolan
- ▶ Rektorer förskola
 - ▶ Rektor - Älgbackens förskola, Skogsgårdens förskola och Skogsgläntans förskola
 - ▶ Rektor - Ekorrens förskola, Fridhems förskola, Parkdala förskola och Nattis
 - ▶ Rektor - Mumindalens förskola, Gullvivans förskola, Solvändans förskola

Analyserade dokument - ej komplett

- ▶ Årsredovisning 2022 - utbildningsnämnden
- ▶ Delårsrapport per 31 augusti 2022 - utbildningsnämnden
- ▶ Verksamhetsplan - utbildningsnämnden
- ▶ Beskrivning av resursfördelning - dialogmodellen
- ▶ Årshjul och policy - systematiskt kvalitetsarbete
- ▶ Utbildningsnämndens sammanträdesprotokoll, 2021-06-22

Grundskola

- ▶ Powerpoint - karriärstjänster

7. Revisionskriterium

7.1. Kommunallagen (2017:725)

Det är enligt 6 kap. 1 § styrelsens uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnder. Kommunstyrelsen ska, enligt 6 kap. 2 §, uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunallagens 6 kap 6 § anger att nämnderna inom sitt ansvarsområde ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med Kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, samt i enlighet med lagar och författningar som gäller för verksamheten.

7.2. Skollagen (2010:800)

Enligt skollagen (2010:800) 3 kap. 2 § ska utbildningen främja alla barns och elevers utveckling och lärande. Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Kvalitet och likvärdighet i skolan innebär att hänsyn ska tas till barns och elevers olika behov, och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

I juli 2014 förtydligades skollagen (2010:800, avseende resursfördelning, och det anges (2 kap. 8 §) att kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Vidare förtydligas i lagen att rektorn och förskolechefen ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

Skollagens fjärde kapitel, *Kvalitet och inflytande*, reglerar hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas. I 3-6 § anges bland annat att:

- ▶ Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.
- ▶ Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.
- ▶ Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare och övrig personal. Även elever och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.
- ▶ Rektor ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs enligt ovanstående punkter.
- ▶ Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Systematiskt kvalitetsarbete - för skolväsendet

Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete lyfter fram att likvärdig utbildning inte innebär att utbildningen ska vara likformig eller att alla barn och elever ska få lika mycket resurser. En likvärdig utbildning handlar istället om att barn ska få utbildning av hög kvalitet oavsett bostadsort, kön, social eller ekonomisk bakgrund. Kvalitetsarbetet ses som en förutsättning för att kunna upprätthålla och utveckla utbildningens kvalitet.

7.3. Kommunala reglementen och mål

Av utbildningsnämndens reglemente framgår att nämndens ansvarsområde omfattar kommunens uppgifter enligt skollagen (2010:800) för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Utbildningarna omfattar barn, ungdom och vuxna inom skolbarnomsorg, förskola, grundskola, särskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning.

Utbildningsnämndens mål 2022/2023:

- ▶ Ett hållbart arbetsliv i fokus där det skapas en god arbetsmiljö där medarbetare mår bra och utvecklas
- ▶ En likvärdig förskola och skola där alla ges möjligheter att utvecklas så långt som möjligt utefter var och ens förutsättningar
- ▶ Genom tidiga insatser och förebyggande arbete får barn och unga en bra skolgång och en hälsosam skolmiljö
- ▶ Vi arbetar trygghetsskapande för att främja en god skolmiljö
- ▶ I våra verksamheter lyssnar vi på barn och ungdomar och tar hänsyn till deras behov

Bilaga 1. Statistik

Tabell 1. Förskola, barn- och lärarstatistik - kommunal regi, 2021

	Antal barn	Barn per barngrupp	Andel årsarbetare med förskollärarleg. andel (%)	Inskrivna barn per årsarbetare
Riket	-	14,6	41	5,1
Ronneby kommun	1254	14,1	51	4,2
Backaryds förskola	38	12,7	37	3,7
Backsippans förskola	92	15,3	66	5,0
Centrumförskolan	23	23,0	57	3,9
Ekorrens förskola	44	14,7	55	5,2
Eringsboda förskola	26	13,0	22	3,7
Espedalens förskola	106	13,3	38	4,0
Fridhems förskola	74	10,6	48	3,0
Galaxens förskola	32	16,0	61	5,0
Gullvivans förskola	55	13,8	66	4,9
Hallabro förskola	33	11,0	54	3,6
Hjorthöjdens förskola	44	14,7	34	3,7
Hulta förskola	83	13,8	64	4,8
Junibäckens förskola	85	14,2	52	4,5
Mumindalens förskola	65	13,0	60	3,6
Myrans förskola	17	17,0	42	3,6
Nyponhusets förskola	40	13,3	55	4,8
Parkdala förskola	50	12,5	60	3,8
Prästgårdens förskola	30	15,0	56	4,7
Påtorps förskola	9	9,0	58	1,9
Rävens förskola	12	12,0	50	3,4
Saltkråkans förskola	51	17,0	67	4,5
Savannens förskola	51	17,0	53	4,6
Saxemara förskola	25	12,5	71	4,2

Skogsgläntans förskola	51	12,8	37	3,8
Skogsgårdens förskola	79	11,3	59	3,4
Solvändans förskola	29	14,5	58	5,1
Älgbackens förskola	10	5,0	45	1,6

Källa: Kolada.

Tabell 2. Förskola, närvaro per åldersgrupp - 2022

Åldersgrupp	Faktisk närvaro VT-22	Faktisk närvaro HT-22
Barn födda 2016	63 %	77 %
Barn födda 2017	55 %	67 %
Barn födda 2018	49 %	64 %
Barn födda 2019	49 %	63 %
Barn födda 2020	47 %	61 %
Barn födda 2021	9 %	50 %
Totalt	45 %	63 %

Källa: Utbildningsförvaltningens statistik.

Tabell 3. Grundskola, lärarstatistik - kommunal huvudman, oktober 2021

Skolenhet utfanför tätort kursiverad	Antal elever	Antal lärare	Antal lärare per rektor	Antal elever per lärare	Andel (procent) lärare med pedagogisk högskoleexamen läsåret 21/22
Riket	-	-	-	-	84,8
Ronneby kommun	2637	277,5	27,8	9,5	78,2
Backarydsskolan	71	9,2	11,5	7,8	57,9
Eringsbodaskolan	34	4,2	14	8,2	59,0
Espedalsskolan	170	20,4	20,4	8,3	79,7
Fredriksbergsskolan	367	38,2	54,6	9,6	92,3
Hallabroskolan	89	10,2	34	8,7	47,1
Hobyskolan	225	24,9	27,7	9,0	88,8
Johannishusskolan	114	11,4	28,5	10,0	81,5
Kallingskolan 7-9	396	40,0	40,0	9,9	61,0
Kallingskolan F-6	175	17,8	17,8	9,8	98,2

<i>Listerbyskolan</i>	165	13,6	22,7	12,1	93,2
<i>Saxemaraskolan</i>	102	10,5	52,5	9,7	81,2
<i>Skogsgårdsskolan</i>	75	11,9	11,9	6,3	79,1
<i>Slättagårdsskolan</i>	196	21,7	21,7	9,0	82,0
<i>Snäckebacksskolan</i>	458	43,6	43,6	10,5	71,5

Källa: Skolverket.

Tabell 4. Grundskola, antal förstelärare per skola, vårterminen 2022.

<i>Skolenhet utanför tätort kursiverad</i>	Antal elever	Antal tillsvidare förstelärare VT22	Antal visstidsanställda förstelärare VT22
Ronneby kommun	2637	31	7
<i>Backarydsskolan*</i>	71	1	1
<i>Eringsbodaskolan*</i>	34	1	0
<i>Espedalsskolan*</i>	170	2	1
<i>Fredriksbergsskolan</i>	367	3	1
<i>Hallabroskolan*</i>	89	1	1
<i>Hobyskolan</i>	225	2	2
<i>Johannishusskolan</i>	114	1	0
<i>Kallingskolan 7-9</i>	396	4	0
<i>Kallingskolan F-6</i>	175	3	1
<i>Listerbyskolan</i>	165	1	0
<i>Saxemaraskolan</i>	102	1	0
<i>Skogsgårdsskolan*</i>	75	4	0
<i>Slättagårdsskolan</i>	196	2	0
<i>Snäckebacksskolan</i>	458	5	0

*Stjärnmarkerade skolor ingår i pott två.

Källa: Utbildningsförvaltningens statistik

Tabell 5. Grundskola, andel (%) elever som uppnått betyg A-E på nationella prov i årskurs 6, läsåret 2021/2022

	Svenska	Svenska som andraspråk	Engelska	Matematik
Riket	93,3	71,5	94,4	88,8
Ronneby, samtliga huvudmän	93,0	60,5	87,1	89,0

Källa: Skolverket.

Tabell 6. Grundskola, andelen (%) elever som uppnått betyg A-E på nationella prov i årskurs 9, läsåret 2021/2022

	Svenska	Svenska som andraspråk	Engelska	Matematik
Riket	94,5	71,2	97,0	84,3
Ronneby, samtliga huvudmän	90,3	64,8	94,0	77,9

Källa: Skolverket.